

**INTERRELIGIEUZE ONTMOETING
OP DE VLAKTE VAN UR**

ZATERDAG 6 MAART 2021

TOESPRAAK VAN PAUS FRANCISCUS

Beste broeders en zusters,

Deze gezegende plek brengt ons terug naar onze oorsprong, naar de bronnen van Gods werk, naar de geboorte van onze religies. Hier, waar Abraham, onze vader, woonde, lijken we naar huis te zijn teruggekeerd. Hier hoorde Abraham Gods roep; van hieruit vertrok hij op een reis die de geschiedenis zou veranderen. Wij zijn de vruchten van die oproep en die reis. God vroeg Abraham om zijn ogen naar de hemel op te heffen en zijn sterren te tellen (vgl. Gen 15: 5). In die sterren zag hij de belofte van zijn nakomelingen; hij zag ons. Vandaag eren wij, joden, christenen en moslims, samen met onze broeders en zusters van andere religies onze vader Abraham door te doen wat hij deed: we kijken omhoog naar de hemel en we reizen op aarde.

We kijken omhoog naar de hemel. Terwijl wij duizenden jaren later naar dezelfde hemel kijken, verschijnen diezelfde sterren. Ze verlichten de donkerste nachten omdat ze samen schijnen. De hemel schenkt aldus een boodschap van eenheid: de Almachtige hierboven nodigt ons uit om ons nooit van onze naasten te scheiden. Het anders-zijn van God wijst ons naar anderen, naar onze broeders en zusters. Maar als we broederschap willen behouden, moeten we de hemel niet uit het oog verliezen. Mogen wij - de afstammelingen van Abraham en de vertegenwoordigers van verschillende religies - beseffen dat we bovenal deze rol hebben: onze broeders en zusters te helpen hun ogen en gebeden naar de hemel op te heffen. We hebben dit allemaal nodig omdat we ons zelf niet genoeg zijn. De mens is niet almachtig; we kunnen het niet alleen redden. Als we God uitsluiten, aanbidden we uiteindelijk de dingen van deze aarde. Wereldse goederen, die zo veel mensen ertoe brengen zich niet te bekommeren om God en anderen, zijn niet de reden waarom we op aarde reizen. We heffen onze ogen op naar de hemel om onszelf uit de diepten van onze ijdelheid te verheffen; we dienen God om bevrijd te worden van slavernij aan ons ego, omdat God ons aanspoort om lief te hebben. Dit is ware religiositeit: God aanbidden en onze naaste liefhebben. In de wereld van vandaag, die dit vaak vergeet of vervormde beelden van de Allerhoogste presenteert, worden gelovigen geroepen om te getuigen van zijn goedheid, om zijn vaderschap te tonen door onze broederschap.

Laten we vanaf deze plaats, waar het geloof werd geboren, uit het land van onze vader Abraham, bevestigen dat God barmhartig is en dat de grootste godslastering is zijn

naam te ontheiligen door onze broeders en zusters te haten. Vijandigheid, extremisme en geweld komen niet voort uit een religieus hart: zij zijn verraad aan religie. Wij gelovigen kunnen niet zwijgen wanneer terrorisme religie misbruikt; we zijn inderdaad ondubbelzinnig geroepen om alle misverstanden uit de wereld te helpen. Laten we niet toestaan dat het licht van de hemel wordt overschaduwd door de wolken van haat! Donkere wolken van terrorisme, oorlog en geweld hebben zich boven dit land verzameld. Alle etnische en religieuze gemeenschappen hebben geleden. In het bijzonder wil ik de Yezidi-gemeenschap noemen, die heeft gerouwd om de dood van veel mannen en getuige was van de ontvoering van duizenden vrouwen, meisjes en kinderen, verkocht als slaven, onderworpen aan fysiek geweld en gedwongen bekeringen. Laten we vandaag bidden voor degenen die dit lijden hebben doorstaan, voor degenen die nog steeds verstrooid en ontvoerd zijn, dat ze spoedig naar huis mogen terugkeren. En laten we bidden dat gewetensvrijheid en godsdienstvrijheid overal erkend en gerespecteerd zullen worden; dit zijn fundamentele rechten, omdat ze ons de vrijheid geven om de hemel te beschouwen waarvoor we zijn geschapen.

Toen het terrorisme het noorden van dit geliefde land binnenviel, vernietigde het moedwillig een deel van zijn magnifieke religieuze erfgoed, waaronder de kerken, kloosters en gebedshuizen van verschillende gemeenschappen. Maar zelfs in die donkere tijd bleven sommige sterren schijnen. Ik denk aan de jonge moslimvrijwilligers van Mosul, die hielpen bij het herstellen van kerken en kloosters, het opbouwen van broederlijke vriendschappen op het puin van haat, en aan de christenen en moslims die vandaag samen moskeeën en kerken herstellen. Professor Ali Thajeel sprak ook over de terugkeer van pelgrims naar deze stad. Het is belangrijk om pelgrimstochten naar heilige plaatsen te maken, want het is het mooiste teken op aarde van ons verlangen naar de hemel. Het liefhebben en beschermen van heilige plaatsen is daarom een existentiële noodzaak, ter nagedachtenis aan onze vader Abraham, die op verschillende plaatsen altaren van de Heer naar de hemel oprichtte (vgl. Gen 12: 7.8; 13:18; 22: 9). Moge de grote patriarch ons helpen om van onze respectieve heilige plaatsen oases van vrede en ontmoeting voor iedereen te maken! Door zijn trouw aan God werd Abraham een zegen voor alle volken (vgl. Gen 12: 3); moge onze aanwezigheid hier vandaag, in zijn voetsporen, een teken zijn van zegen en hoop voor Irak, voor het Midden-Oosten en voor de hele wereld. De hemel is de aarde niet moe geworden: God houdt van elk volk, al zijn dochters en zonen! Laten we nooit moe worden naar de hemel te kijken, naar diezelfde sterren te kijken naar wie onze vader Abraham schouwde in zijn tijd.

We reizen op aarde. Voor Abraham was het opkijken naar de hemel, in plaats van een afleiding te zijn, een stimulans om op aarde te reizen, een pad te bewandelen dat via zijn nakomelingen naar elke tijd en plaats zou leiden. Het begon allemaal vanaf hier, met de Heer die hem uit Ur bracht (vgl. Gen 15: 7). Hij trok erop uit, op een tocht die offers met zich meebracht. Abraham moest zijn land, huis en familie verlaten. Maar door zijn eigen familie op te geven, werd hij de vader van een familie van volken. Iets soortgelijks overkomt ook ons: op onze eigen reis worden we geroepen om die banden

en gehechtheden achter ons te laten die ons opgesloten houden in onze eigen groepen, en ons ervan weerhouden Gods grenzeloze liefde te verwelkomen en anderen als onze broeders en zusters te zien. We moeten verder gaan dan onszelf, omdat we elkaar nodig hebben. De pandemie heeft ons doen beseffen dat "niemand alleen wordt gered" (Fratelli Tutti, 54). Toch is en blijft er altijd de verleiding om je van anderen terug te trekken, maar tegelijkertijd weten we dat 'het idee van' ieder voor zich ' snel zal ontaarden in een algeheel libertinisme dat erger zou blijken te zijn dan welke pandemie dan ook "(ibid., 36). Temidden van de stormen die we momenteel doormaken, zal zo'n isolement ons niet redden. Dat geldt ook voor een wapenwedloop of het oprichten van muren, zij zullen ons alleen maar afstandelijker en agressiever maken. En ook de afgoderij van geld, want die sluit ons op in onszelf en creëert kloven van ongelijkheid die de mensheid verzwelgen. Evenmin kunnen we worden gered door consumentisme, dat de geest verlamt en het hart verdooft.

De weg die de hemel aangeeft voor onze reis is een andere: de weg naar vrede. Het vereist, vooral tijdens de storm, dat we samen dezelfde kant uitroeien. Het is een schande dat, hoewel wij allemaal hebben geleden onder de crisis van de pandemie, vooral hier, waar conflicten zoveel leed hebben veroorzaakt, iedereen zich alleen maar om zijn eigen zaken zou bekommeren. Er zal geen vrede zijn zonder delen en ontvangen, zonder gerechtigheid die rechtvaardigheid en vooruitgang voor iedereen garandeert, te beginnen met de meest kwetsbaren. Er zal geen vrede zijn tenzij mensen een hand uitsteken naar andere volkeren. Er zal geen vrede zijn zolang we anderen zien als zij en niet wij. Er zal geen vrede zijn zolang onze allianties tegen anderen zijn, want allianties van sommigen tegen anderen vergroten de verdeeldheid alleen maar. Vrede vereist geen winnaars of verliezers, maar eerder broeders en zusters die, ondanks alle misverstanden en pijn uit het verleden, op reis gaan van conflict naar eenheid. Laten we hierom vragen terwijl we bidden voor het hele Midden-Oosten. Hier denk ik vooral aan het naburige, door oorlog verscheurde Syrië.

De aartsvader Abraham, die ons vandaag in eenheid samenbrengt, was een profeet van de Allerhoogste. Een oude profetie zegt dat de volken "hun zwaarden tot ploegscharen zullen smeden en hun speren tot snoeischaren" (Jes. 2: 4). Deze profetie is niet vervuld; integendeel, zwaarden en speren zijn in raketten en bommen veranderd. Waar kan de reis van vrede dan beginnen? Van de beslissing om geen vijanden te hebben. Iedereen die de moed heeft om naar de sterren te kijken, iedereen die in God gelooft, heeft geen vijanden om tegen te vechten. Hij of zij heeft maar één vijand het hoofd te bieden, een vijand die aan de deur van het hart staat en klopt om binnen te komen. Die vijand is haat. Terwijl sommigen meer erop uit zijn om vijanden te hebben dan om vrienden te zijn, terwijl velen hun eigen gewin nastreven ten koste van anderen, kunnen degenen die naar de sterren van de belofte kijken, degenen die de wegen van God volgen, niet tegen iemand zijn, maar voor iedereen. Ze kunnen geen enkele vorm van bedrog, onderdrukking en machtsmisbruik rechtvaardigen; ze kunnen geen oorlogszuchtige houding aannemen.

Beste vrienden, is dit allemaal mogelijk? Vader Abraham, die tegen alle hoop in kon hopen (vgl. Rom. 4:18), moedigt ons aan. Door de geschiedenis heen hebben we vaak doelen nagestreefd die al te werelds zijn en reisden we ieder voor zich, maar met de hulp van God kunnen we ten goede veranderen. Het is aan ons, de mensheid van vandaag, vooral degenen onder ons, gelovigen van alle religies, om instrumenten van haat te veranderen in instrumenten van vrede. Het is aan ons om een krachtig beroep te doen op de leiders van de naties om de toenemende verspreiding van wapens plaats te laten maken voor de distributie van voedsel voor iedereen. Het is aan ons om wederzijdse beschuldigingen het zwijgen op te leggen om de roep van de onderdrukten en afgedankten in onze wereld te laten horen: al te veel mensen hebben gebrek aan voedsel, medicijnen, onderwijs, rechten en waardigheid! Het is aan ons om licht te werpen op de duistere manoeuvres die om geld draaien en te eisen dat geld niet altijd en alleen de ongebreidelde luxe van enkelen dient en versterkt. Het is aan ons om ons gemeenschappelijke huis te beschermen tegen onze roofzuchtige doelen. Het is aan ons om de wereld eraan te herinneren dat het menselijk leven waarde heeft voor wat het is en niet voor wat het heeft. Dat de levens van ongeborenen, ouderen, migranten en mannen en vrouwen, ongeacht de huidskleur of hun nationaliteit, altijd heilig zijn en evenveel tellen als de levens van ieder ander! Het is aan ons om de moed te hebben om onze ogen op te heffen en naar de sterren te kijken, de sterren die onze vader Abraham zag, de sterren van de belofte.

De reis van Abraham was een zegen van vrede. Toch was die niet gemakkelijk: hij kreeg te maken met strijd en onvoorziene gebeurtenissen. Ook wij hebben een moeilijke reis voor de boeg, maar net als de grote patriarch moeten we concrete stappen zetten, op pad gaan en het gelaat van anderen zoeken, moeten we herinneringen, blikken en stiltes, verhalen en ervaringen delen. Ik werd getroffen door het getuigenis van Da'oud en Hasan, een christen en een Moslim die ondanks hun onderlinge verschillen samen studeerden en samen werkten. Samen hebben zij hun toekomst opgebouwd en ontdekt dat ze elkaars broeders zijn. Om vooruit te komen, moeten ook wij samen iets goeds en concreets tot stand brengen. Dit is de weg, vooral voor jonge mensen, die niet mogen zien dat hun dromen worden afgebroken door de conflicten uit het verleden! Het is dringend nodig om ze broederschap te leren, om ze naar de sterren te leren kijken. Dit is echt een dringende noodzaak; het zal het meest effectieve vaccin zijn voor een toekomst in vrede. Want jullie, lieve jongeren, zijn ons heden en onze toekomst!

Alleen met anderen kunnen de wonden uit het verleden worden genezen. Rafah vertelde ons over het heroïsche voorbeeld van Najy, uit de Saba Mandese gemeenschap, die zijn leven verloor in een poging om de familie van zijn moslimbuurman te redden. Hoeveel mensen zijn hier, temidden van de stilte en onverschilligheid van de wereld, aan reizen van broederschap begonnen! Rafah vertelde ons ook over het onuitsprekelijke lijden van de oorlog die velen dwong huis en land te verlaten op zoek naar een toekomst voor hun kinderen. Dank je, Rafah, dat je met ons hebt gedeeld dat je vastbesloten bent hier te blijven, in het land van je

vaderen. Mogen degenen die dat niet konden en moesten vluchten, een vriendelijk welkom vinden, waaraan kwetsbare en lijdende mensen behoefte hebben.

Het was juist door gastvrijheid, een opvallend kenmerk van deze landen, dat Abraham door God werd bezocht en de gawe van een zoon kreeg, toen het leek alsof alle hoop voorbij was (vgl. Gen 18: 1-10). Broeders en zusters van verschillende religies, hier voelen we ons thuis, en van hieruit willen we ons samen inzetten om Gods droom te vervullen dat de menselijke familie gastvrij en verwelkomend mag worden voor al zijn kinderen; dat de menselijke familie, als zij naar dezelfde hemel kijkt, zijn vrede zal reizen op dezelfde aarde.

GEBED VAN DE KINDEREN VAN ABRAHAM

Almachtige God, onze Schepper, u houdt van onze menselijke familie en elk werk van uw handen:

Als kinderen van Abraham, joden, christenen en moslims, samen met andere gelovigen en alle personen van goede wil, danken wij u dat u ons Abraham, een vooraanstaande zoon van dit nobele en geliefde land, heeft gegeven om onze gemeenschappelijke vader in het geloof te zijn.

Wij danken u voor zijn voorbeeld als een man van geloof, die u volledig gehoorzaamde, zijn familie, zijn stam en zijn geboorteland achterliet en op weg ging naar een land dat hij niet kende.

Wij danken u ook voor het voorbeeld van moed, veerkracht, geestkracht, vrijgevigheid en gastvrijheid dat onze gemeenschappelijke vader in geloof ons heeft geschonken.

Wij danken u op een speciale manier voor zijn heroïsche geloof, blijkend uit zijn bereidheid om zelfs zijn zoon te offeren in gehoorzaamheid aan uw bevel. We weten dat dit een extreme test was, maar toch een waar hij als overwinnaar uit kwam, aangezien hij onvoorwaardelijk op u vertrouwde, die barmhartig bent en altijd de mogelijkheid biedt om opnieuw te beginnen.

Wij danken u omdat u door onze vader Abraham te zegenen, hem tot een zegen voor alle volken hebt gemaakt.

Wij vragen u, de God van onze vader Abraham en onze God, om ons een sterk geloof te schenken, een geloof dat rijk is aan goede werken, een geloof dat ons hart opent voor u en voor al onze broeders en zusters; en een grenzeloze hoop die in staat is om in elke situatie uw trouw aan uw beloften te onderscheiden.

Laat ieder van ons getuigen van uw liefdevolle zorg voor allen, in het bijzonder voor vluchtelingen en ontheemden, weduwen en wezen, armen en zieken.

Open ons hart voor wederzijdse vergeving en maak ons op deze manier tot instrumenten van verzoening, bouwers van een meer rechtvaardige en broederlijke samenleving.

Verwelkom in uw verblijfplaats van vrede en licht al degenen die zijn omgekomen, in het bijzonder de slachtoffers van geweld en oorlog.

Sta de autoriteiten bij in hun zoektocht naar de slachtoffers van ontvoering en om in het bijzonder vrouwen en kinderen te beschermen.

Help ons om voor de aarde te zorgen, ons gemeenschappelijke huis, dat u in uw goedheid en edelmoedigheid aan ons allemaal hebt gegeven.

Leid onze handen bij de wederopbouw van dit land en geef ons de kracht die nodig is om diegenen te helpen die gedwongen zijn hun huizen en land achter te laten, zodat ze in veiligheid en waardigheid kunnen terugkeren en een nieuw, rustig en welvarend leven kunnen beginnen.

Amen.

Vertaling: abdij van Egmond